

Видання НААУ з Історії адвокатури України:

Започатковано серію видань «Нариси з історії адвокатури України».

Видано перший випуск серії за назвою

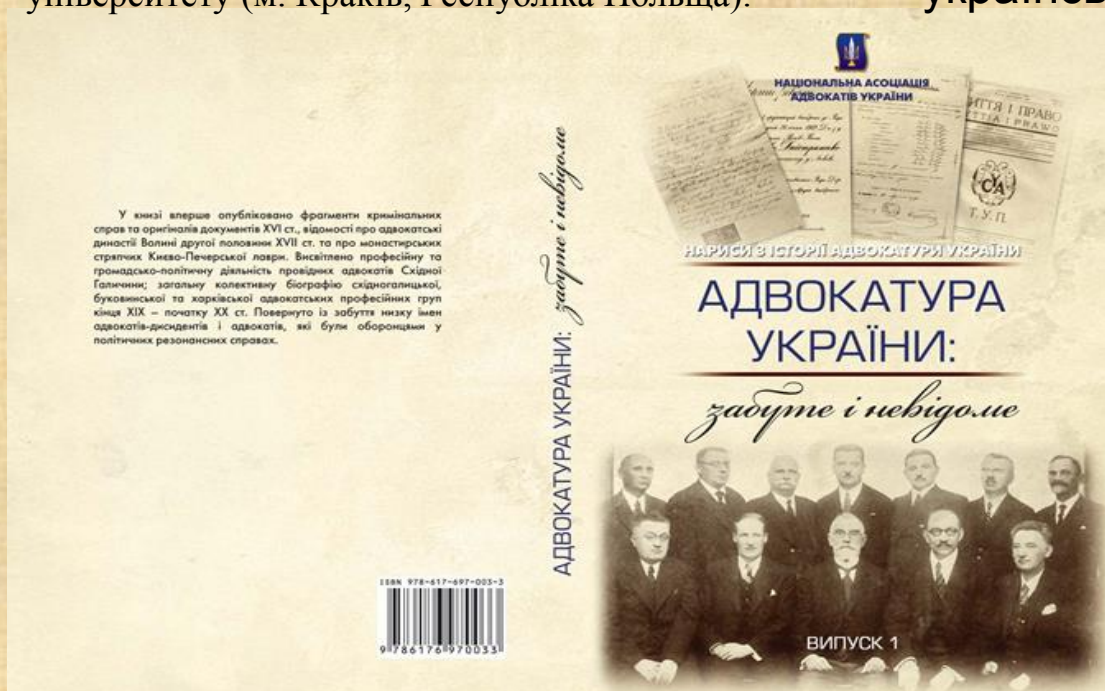
«Адвокатура України: забуте і невідоме».

Книгу обговорено і рекомендовано до друку Вченою радою Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича Національної академії наук, а також на кафедрі історії права Ягеллонського університету (м. Краків, Республіка Польща).

Розпочато цикл радіопередач **«Адвокати в історії України»** на Українському національному радіо про діяльність і повернення із забуття адвокатів України, які зробили вагомий внесок у формування і становлення української державності.

Започаткувано серію видань **«Адвокати України: повернення із забуття».**

Готується до видання перша книга про бережанського адвоката Володимира Бемка.



Перші згадки про Інститут Адвокатури на українських землях

- Зародження правової системи, і, відповідно, адвокатури відбулося починаючи від **міст - держав Північного Причорномор'я**, як носіїв римської правової традиції та **Київської Русі**, в часи якої захисниками у судах могли бути «послухи», «видоки», здебільшого – рідні, друзі, члени однієї громади.
- Інститут захисту та інститут представництва в фіксованих законодавчих актах згадано в **кінці XIV – початку XV ст. – у Псковській та Новгородській судних грамотах.**
- **У XV ст.** на українських землях відбувається поступовий розвиток професійної адвокатури, що зумовлювалось поширенням магдебурзького права та утворенням міських судів. У цей період поняття «адвокат» ще не мало визначеного терміну, використовувався термін **«посол»**, найчастіше – **«прокуратор»**, що є аналогічним відповідним назвам у німецьких правових пам'ятках.
- Фактичне **становлення Інституту Адвокатури українського зразка** відбулося у литовсько-польську добу **XVI-XVIII ст.** У I Литовському Статуті (1529 р.) вказується «заступництво у речах» і «приятель»; у 2 II ЛС (1566) – «речник», «умоцований», «поручник»;

•

Судоустрій та адвокатура XVI –XVII ст.

У другій половині XVI ст. при професійних канцеляріях формується група професійних адвокатів. З'являються перші адвокатські династії з незаможної української шляхти.

Адвокатські династії Волині:

Бобриковичів, Божкевичів, Бруяків та ін. Федір Бруяк у 1584 р. був адвокатом на суді вдови і сина князя Андрія Курбського у справі про відібрання у нащадків князя маєтку.

**Адвокатські династії
Київщини:** Барарновський,
Васьковських, Верещак,
Виговських та ін.

**Адвокатські династії
Брацлавщини:** династія
Миньковських та ін.

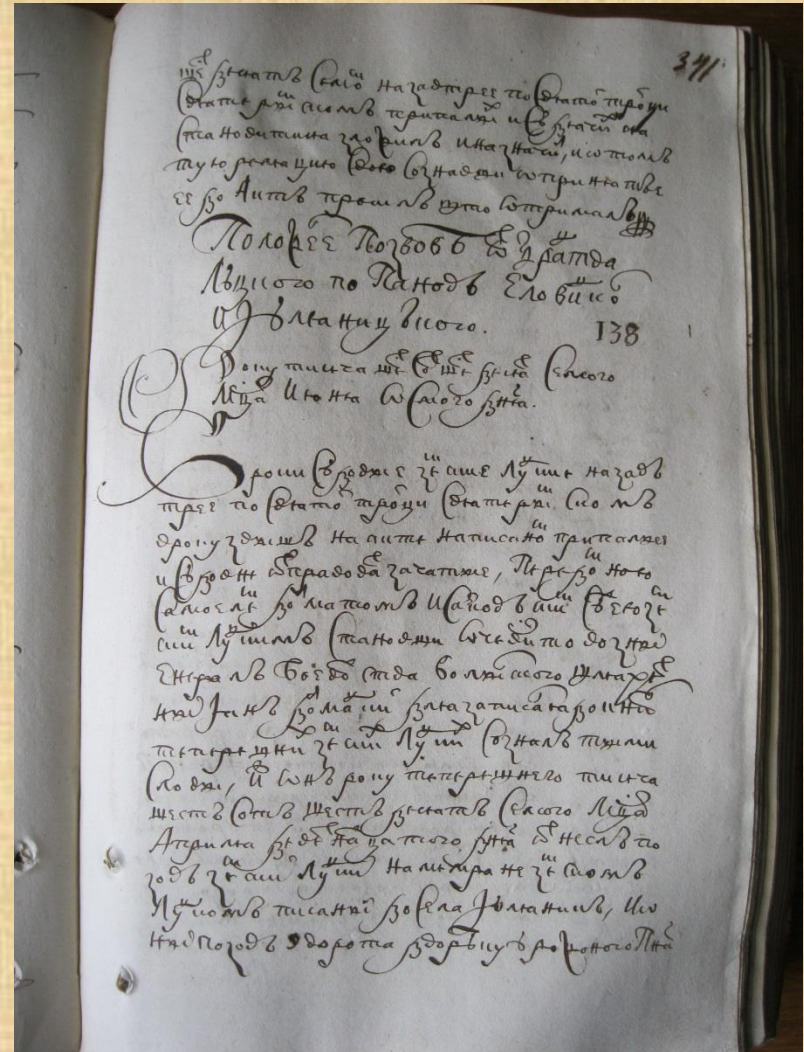
Судді та підсудки Волині XVI ст.

- Бокій Печихвостський Гаврило Васильович** — луцький земський суддя.
- Гойський Ярофій Васильович** — луцький земський суддя, справця луцького староства.
- Гойський Ярофій Васильович** — луцький земський суддя, справця луцького староства.
- Єло Малинський Остафій Михайлович**, луцький гродський суддя, луцький гродський писар, луцький і острозький уніатський (греко-католицький) єпископ Євгеній.
- Єловицький Антон Гнівошович** — кременецький земський суддя.
- Єловицький Гнівош Іванович** — кременецький гродський суддя.
- Линевський абрам Михайлович** — володимирський гродський суддя.
- Династія луцьких гродських суддів Шпановських:** **Шпановський Петро Іванович** — луцький гродський суддя (пом. бл. 1559 р.); **Шпановський Чаплич Федір Кад'янович** — луцький земський суддя (пом. 1602 р.).
- Головинський Гаврило** — кременецький земський підсудок.
- Горайн Богуш Федорович** — кременецький земський підсудок.
- Гулевич Воютинський Михайло Федорович** — луцький земський підсудок.
- Гулевич Перекальський Іван Михнович** — володимирський земський підсудок.

Адвокати Волині XVII ст. (з актових книг повітових судів Волинського воєводства)

В XVI ст., «поленіпотенти» виконували функції адвокатів, обслуговуючи своїх родичів або друзів. В середині XVII ст. на Волині уже існувала сформована група професійних правників, які вели в судах справи впливових політичних та духовних осіб держави і самі відігравали помітну роль в суспільно-політичному житті Волині, Речі Посполитої та козацької України.

Адвокати того часу: Прокіп Верещака – сподвижник гетьмана Івана Виговського та один із вірогідних співавторів Гадяцького договору (1658). **Федір Бонякевич, Томаш Гуляницький. Адвокатські династії: Верещаків (Прокіп, Максиміліан); Виговських – Миколай і Федір** виконували функції пленіпотентів у князя Андрія Пузини та у Луцького православного єпископа.



Адвокати Києво- Печерської Лаври XVIII ст.

(монастирські стряпчі)

Починаючи з XVII ст. поняття «стряпчий» означало чин деяких службових осіб, що виконували різноманітні господарські обов'язки при царському дворі. У XVIII ст. це був урядовець при губернських прокурорах, що здійснював судовий нагляд у повітах Росії. З XIX ст. це була особа, допущена до адвокатської практики в комерційних судах.

Особливу категорію становили монастирські і архієрейські стряпчі, які крім чернечої діяльності виконували різні доручення, пов'язані із матеріальними інтересами обителі чи цілої єпархії.

• **ІЄРОФЕЙ**, рр. н. і см. не встан., – намісник Трубчевського Чолнського монастиря;

• **ВАРСОНОФІЙ (Тихонович Венедикт)**, 1730 р. уповноважений Лаври у Санкт-Петербурзі, уставник Троїце-Сергіївської лаври;

• **ФЕОФАН (Сулима)**, рр. н. і см. не встан. – стряпчий, уповноважений Києво-Печерської лаври в Росії, ігумен Желєзоборовського монастиря, архімандрит Галицького Паїсіїва монастиря;

• **ІРАКЛІЙ (Лятошевич Іван)**, 1715 р. – 12 травня 1770 р., – ігумен Троїцького больничного монастиря, керівник Печерської друкарні.

• **КАЛІСТ**, рр. н. і см. не встан. – намісник Новопечерського Свенського монастиря;

• **СОФРОНІЙ (Тернавіот Степан)**, 1725 р. – 1771 р., стряпчий, уповноважений Києво-Печерській лаври в Росії, архімандрит, ректор Костромської семінарії;

• **ФЕОДОСІЙ (Балабуха Гнат Васильович)**, 1728 р. – 24 липня 1794 р. – ігумен, член Духовного собору;

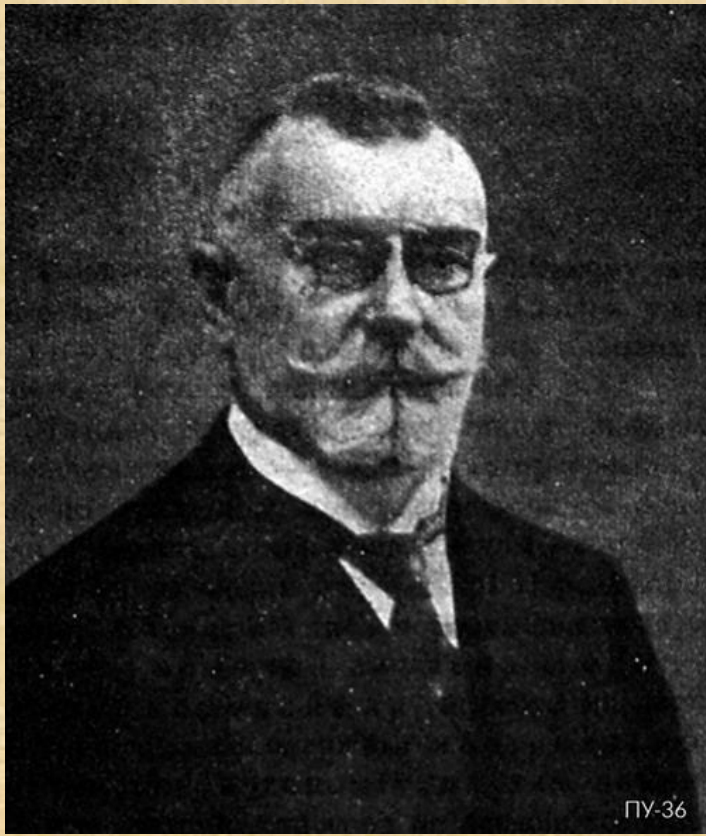
«Адвокатська доба» перелому XIX-XX ст.

Генерація випускників правничого факультету Львівського університету останньої чверті XIX ст. отримала назву «Адвокатська доба» її характеристики:

- **Формування світогляду українських правників** відбувалося у сімейному середовищі, згодом у гімназіях та університетах, в українських таємних організаціях та народовецьких молодіжних гуртках, які мали виразний національний характер.
- **Економічна діяльність:** кооперативні товариства, економічні і фінансові інституції – банки, страхові компанії, земельні фонди тощо;
- **Політична діяльність:** політичні партії; були депутатами законодавчих органів Австро-Угорщини – Державної Ради у Відні та Галицького Крайового Сейму у Львові;
- **Культурно-просвітницька діяльність:** адвокати брали активну участь у культурно-освітньому житті Східної Галичини: допомагали на громадських засадах товариству «Просвіта», НТШ та ін., надавали їм правову допомогу, представляли у судах, вели юридичний супровід всієї документації;
- **Видавнича діяльність:** за власний кошт видавали брошури, підручники, переклади на українську мову законів і коментарів до них розповсюджували їх по цілій Галичині;
- **В час Першої світової війни українські адвокати** були на чолі понадпартійних утворень, які представляли інтереси усіх українців на міжнародній арені – Головної, згодом **Загальної Української Ради**, Української Парламентської Репрезентації;
- **Адвокати відіграли провідну роль у формуванні і становленні української державності у період** інших національно-визвольних змагань українського народу за незалежність – створили і очолили **ЗУНР**, зробили все для об'єднання усіх українських земель і проголошення незалежності України 22 січня 1919 р. - **Акт Злуки**.

Адвокат Кость Левицький (1859-1941)

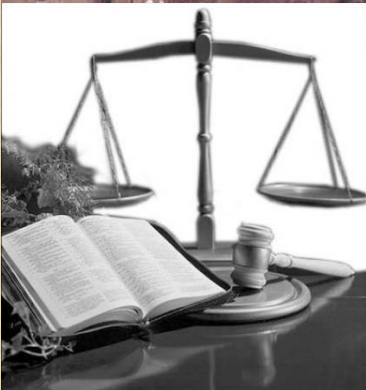
Прем'єр-міністр і
міністр фінансів
Західно-Української
Народної
Республіки



- Співзасновник і голова товариства “Кружок правників” (1881);
- Редактор українського правового журналу “Часопись Правнича” (1889 – 1900);
- Голова Української національно-демократичної партії (1899);
- Голова українських фракцій у Державній Раді Австро-Угорщини та Галицькому Крайовому Сеймі (1907-1918);
- Голова Крайового Союзу Кредитового та Крайового Союзу Ревізійного;
- Директор Центробанку;
- Почесний член товариства «Просвіта» та Наукового товариства імені Тараса Шевченка;
- **Голова Союзу Українських Адвокатів (1935–1939);**
- член органу адвокатського самоврядування - Найвищої Ради Адвокатів, редактор видання “Життя і Право” (1925-1939)

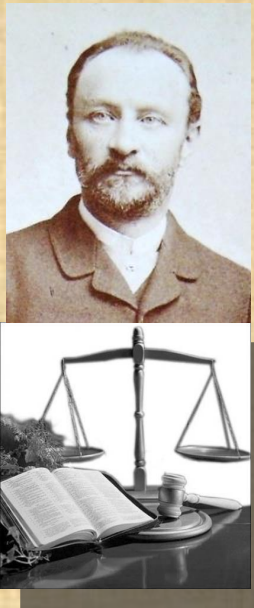
Адвокат Євген Григорович Олесницький (1860-1917)

«Золотий вік
української
адвокатури»



- 1891 р. – відкриття адвокатської контори в Стрию;
- «революційна» діяльність в повіті, «хлопський» адвокат;
- Захист адвоката Теофіла Окуневського;
- захист громадян під час «баденівських» виборів (1897);
- справа селян с. Черніїв;
- справа проти судді Коцовського
- та ін.
- Керівник стажування молодих адвокатів.

Діяльність адвоката Володимира Лучаковського



- 1867 р. - докторська дисертація, захищена в Ягеллонському університеті «Про причини, які викликають погані наміри»;
- 1872 р. – відкриття в Тернополі власної адвокатської контори;
- **захист на суді відомого письменника Івана Франка;**
- захист прав громади греко-католицьких міщан на фундації князя Костянтина Острозького;
- захист прав простих громадян;
- переклад з німецької на українську мову «Карного закону» та «Карної процедури», зібрав матеріали до правничої термінології.

- Адвокатська контора В. Лучаковського -

«Руська
Бурса»

«Просвіта»

Етнографі
чний
осередок

Адвокатська династія Лучаковських



Адвокат Володимир Дмитрович
Лучаковський (1838-1903),
мер міста Тернополя



Візитівка Тадея
Лучаковського



Тадей Володимирович Лучаковський,
адвокат у місті Львові



Адвокат-дуелянт Теофіл Окуневський

Адвокатська та громадська діяльність

- У 1880 р. зак. гімназію у м. Коломия, Віденський університет, учасник студентського товариства „Січ”. 1882-1883 рр. – вів активну просвітньо-правову діяльність.
- У 1884 - 1889 рр. адвокатська практика у Станіславові (Івано-Франківськ). З 1890 (заснування канцелярії) по 1937 рр. адвокатська практика у м. Городенка.
- Виграні резонансні справи: захист українських студентів проти польського письменника Генрика Сенкевича за зневагу честі українського народу; захист (з групою адвокатів) М. Січинського за вбивство намісника А. Потоцького.
- Ініціатор створення у Городенці книгарні, товариств: „Просвіта”, „Міщанська Родина”, „Бесіда”, „Товариство Кредитове”, „Повітовий Союз Кооператив”, хор „Боян”, а в 1909 р. – української гімназії „Рідної Школи” ім. Т. Шевченка.
- 1925 р. – голова УНДО в Городенці, яке очолював до кінця життя.

Політична діяльність

- 1891 р. депутат до Галицького Крайового Сейму. У 1897 р. депутат до Державної Ради у Відні, переобраний у 1907 р.
- **Дуель** за образу гідності під час політ. суперчки на засіданні Сейму із польським депутатом, графом Томіславом Розвадовским, переміг його, відрубавши шаблею вухо. 1915-1917 років працював у Києві. У 1917-1918 роках – **начальник повітового суду в Городенці**. В час ЗУНР – комісар Городенківського повіту, член президії Української Національної Ради. На поч. 1919 р. – радник Апеляційного Суду у Станіславові.
- **Родина Окуневських:** брат **Ярослав Окуневський** – адмірал і начальник медичного управління штабу військово-морських сил Австро-Угорської імперії; **сестра Ольга Окуневська** – відома піаністка, учениця Миколи Лисенка і акомпаніаторка Соломії Крушельницької;
- **сестра Наталія Окуневська** із родичкою Н. Кобринською – активістка жіночого руху у Галичині.

A black and white portrait of a middle-aged man with a prominent mustache and round-rimmed glasses. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a dark tie. The background is a mottled, textured grey. The portrait is framed by a white border.

A black and white portrait of a middle-aged man with a mustache and glasses. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a dark tie. The background is a plain, light-colored wall. The man is looking slightly to the left of the camera.

A black and white portrait of an elderly man with a full, light-colored beard and mustache. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a dark tie. The background is a mottled, studio-style backdrop.

A black and white portrait of a middle-aged man with a prominent mustache and a receding hairline. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a dark tie. The portrait is set against a dark background and is framed by a white border.

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a dark suit, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the left of the camera. The image is grainy and has a high-contrast, almost stencil-like appearance.[illegible][illegible]БЮЛЕТЕНЬ
СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ

2. На **Окрут Самбір** — **Делегат** **Д-р Гуркевич** **Володимир** — в **Самбір**.

Розкриття нашої країни українцям. — Подорож шляху цивілізованого туризму.

Ч. 1. ДВОВ. Листопад 1928. Рук. 1

ЖИТТЯ І ПРАВО

ВІСНИК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

ПРАВО ШКОЛИЩІ, КЛАСИ, АДМІНІСТРАЦІЇ, ПОЛІТИКИ, ЖИВ.
НАРОДНОЇ. — СУДЕНСТВО, АДМІНІСТРАЦІЯ, САНОВЕРДУСТАННЯ,
— ЕКОНОМІКА, КООПЕРАЦІЯ, СКІЛОВОСТЬ.

ПЕРШИЙ ЧЕТВЕРТИК.

Розкр. Висновки: до Костя Липового, до Валентина Сидоренка, до Марии
Григоренко, до Павлики Гайдар, до Гали Димитриченко, — Маркелі і Вікі
визначили результати: до Костя Липового.



ПРАВНИ ПОРАДИ

публікацій, консультацій, юридичних
часопис для юристів

№ 1

ДЕРЖАВА ПОВІННА ЗАПЕЧАКУВАТИ
ПРАВНИХ ПОРАДИ

**ІНТЕРВ'Ю ДОКУМЕНТУ
ЯК СУДИЩІ ЧИТАЛІ ЧАСОСІВ**

Київський обласний суд
15 лютого 1933 р.

ДЕРЖАВА ПОВІННА ЗАПЕЧАКУВАТИ
ПРАВНИХ ПОРАДИ

**Чи потрібний нам
правничий часопис?**

Мова не про створення
нового журналу, а про
закріплення існуючого.
Відомо, що в Україні
ще немає журналу, в
якому б були бачені
права людини, і там було
бачення не тільки в
сфері права, а й в
сфері економіки, в сфері
культури, в сфері
науки, в сфері освіти.

В Україні бачення
права людини, і там
було бачення не
тільки в сфері
права, а й в сфері
економіки, в сфері
культури, в сфері
науки, в сфері освіти.

УВАГА!

Київський повітовий
судовий з'їзду
15 лютого 1933 р.

ДЕРЖАВА ПОВІННА ЗАПЕЧАКУВАТИ
ПРАВНИХ ПОРАДИ

**ІНТЕРВ'Ю ДОКУМЕНТУ
ЯК СУДИЩІ ЧИТАЛІ ЧАСОСІВ**

Київський обласний суд
15 лютого 1933 р.

ДЕРЖАВА ПОВІННА ЗАПЕЧАКУВАТИ
ПРАВНИХ ПОРАДИ

Титульна сторінка першого числа часопису
Правні поради. Коломия. 1931р.
Видавець Іван Волошин



Зразки документів адвоката Володимира Старосольського

Посвідчення члена
дисциплінарної
палати, 1913 р.

Грамота члена Товариства
українських правників у Львові,
1909 р.



Будинок палати адвокатів у Львові



Антін
Горбачевський
адвокат, доктор
права,
депутат Сейму



- Горбачевський Антін Якович – (Збаразький р-н, Тернопільська область); Закінчив юридичний факультет Львівського університету.
- У 1893 р. відкрив свою власну адвокатську канцелярію у місті Чорткові, засновник філії товариства «Українська бесіда».
- У 1913 р. – депутат Австрійського парламенту; член Найвищого державного трибуналу монархії Габсбургів. З 1916 р. – адвокат у Тереховлі.
- У 1912-1913 рр. обирався депутатом Галицького сейму, був членом австрійського державного трибуналу.
- 1916 року повернувся до Галичини; адвокат у Дрогобичі.
- У вересні 1919 р. перший заступник голови Надзвичайної дипломатичної делегації УНР на переговорах з делегацією Польщі, депутатом польського Сейму у Варшаві.
- У 1941 р. повернувся до Чорткова, де став головою адвокатів, активним організатором «Повітового Союзу Кооператив», «Української книгарні», головою філії товариства Допомоги Українським інвалідам. У 1944 р., напередодні приходу до влади більшовиків, 88-річний доктор права змушений виїхати за кордон.

ЗАБУТІ АДВОКАТИ ЧОРТКІВСЬКОГО ПОВІТУ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ **(ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ)**

Михайло Росляк – адвокат, освітянин, січовий стрілець, старшина Української Галицької армії. У 20-30 роках ХХ ст. провадив адвокатську діяльність у Чорткові, мав адвокатську канцелярію, активний учасник товариств «Просвіта», «Сільський господар», «Рідна школа». Ініціював будівництво гімназії «Рідна школа» у Чорткові. У 1939 р. визволив з тюрми 500 невинних політичних в'язнів. Був репресований більшовицькою владою, емігрував за кордон.

Хічій Іван Дмитрович – закінчив Бережанську гімназію, Львівський та Чернівецький університет.

Спочатку мав свою канцелярію у м. Бережанах, практикував у Гусятині та Чорткові, де активно працював з товариствами «Просвіта», «Рідна школа», «Сільський господар», «Український шлях». Під час Першої світової війни – офіцер, а згодом один із командирів УПА. У 1925 р. захистив докторську дисертацію з церковного права у Кракові. У 1938 р. відбув покарання у в'язниці, з приходом радянської влади затриманий органами НКВС, засуджений та відправлений на заслання в Ахангельську область, пізніше у Казахстан.

Остап Юрчинський – уродженець м. Тернополя. У 1911 р. був призначений воєводською владою Тернополя сиротинським суддею. У 1939 р., була зарештована і замордована до смерті старша донька О. Юрчинського – Надія та син Юрій. Із спогадів священника: «загинув Остап Юрчинський у холоді, голоді та муках в таборі, десь на сибірських землях Росії».

Милетій Відрак – адвокат у Чорткові. брав участь у першому політичному процесі в Чорткові у 1922 р. над групою українців разом із старшинами УГА, що здійснювала бойовий рейд в польських тилах восени 1922 р. Помер у 42річному віці.

Володимир Електорович - активний громадський та просвітницький діяч. Адвокат членів звиняцького відділення ОУН, відстоював інтереси Союзу українок у Чорткові. Арештований і засланий до Архангельської області. Помер у 1941 році.

Бережанські адвокати



**Андрій
Чайковський**

(15 травня 1857, Самбір — 2 червня 1935, Коломия) — адвокат, український письменник, громадський діяч, доктор права. Діяч Національно-Демократичної Партії, згодом УНДО, один з організаторів УСС, повітовий комісар ЗУНР у Самборі

**Володимир
Бемко**



Сотник УГА.
Закінчив гімназію в Бережанах в 1909 році, Ягелонський університет. Ініціатор таємного «Військового комітету» в Коломиї і організатор Листопадового чину на Покутті. З весни 1919 р. заступник державного секретаря військових справ ЗУНР у Станиславові. У міжвоєнний період працював адвокатом у Бережанах; був головою філій товариства «Рідна школа», Повітового Союзу Кооператив, «Народного Дому», повітового комітету УНДО. У 1944 р. емігрував до Австрії, 1953 р. — до США.

АДВОКАТ-МИТЕЦЬ

Михайло Костянтинович ГОНЯЄВ

(1849-1891pp.)



- приватний повірений при Єлисаветградському окружному суді, часто здійснював представництво клієнтів у Цивільному касаційному департаменті Урядового Сенату, вищої касаційної інстанції Російської імперії.
- Написав ґрунтовну наукову працю **«Гражданскій процессъ въ мировому судѣ»**, яка видана **1881 р.** у Єлисавеграді. Один із перших створив науково-практичний коментар, узагальнення касаційних рішень суду.
- М. Гоняєв – перший вітчизняний історик та бібліограф шахової й шашкової ігор.
- Музикант, поет, публіцист. Друкувався в «Одесском вѣстнике» та в єлисаветградських періодичних виданнях. Із грою на роялі виступав на місцевих єлисаветградських благодійних вечорах і концертах.
- Власноручно написав та зберігав рукопис опери **«Майська ніч»** відомого українського композитора і фольклориста Петра Сокальського.

Організаційно-управлінські форми об'єднань адвокатів Харківщини (1874 – 1925 рр.)



Голови

Рад присяжних повірених Харківщини

1874-1986 рр.

Голови Рад присяжних повірених

Жученко М. В. – 1874-1875
Станіславський Я. С. – 1876-1879
Скибинський Д. І. – 1880-1881
Падеревський Р. І. – 1882-1884, 1888-1898
Мрошкін С. Ф. – 1884-1888
Сторовський В. П. – 1898
Козлов С. Л. – 1914...

Голови ХГКЗ

Маєвський М. С. 1923 – 1924р.
Сіж І. М. – 1923 – 1924
Маєвський М. С. – 1924-1926
Куликов Б. П. – 1926-1928

Голови ХОКО

Брон М. І. – 1928-1929
Рохлін І. – 1929-1930
Завгородній М. С. – 1943-...

Голови ХОКА

Кудин П. М. – 1948-1953; Шпилевий К. М. – 1953-1958
Локтинов Ф. П. – 1958- 1959; Білоусов В. В. – 1959-1979
Прокопович Є. Й. – 1979-1986

Адвокatesи Харківщини

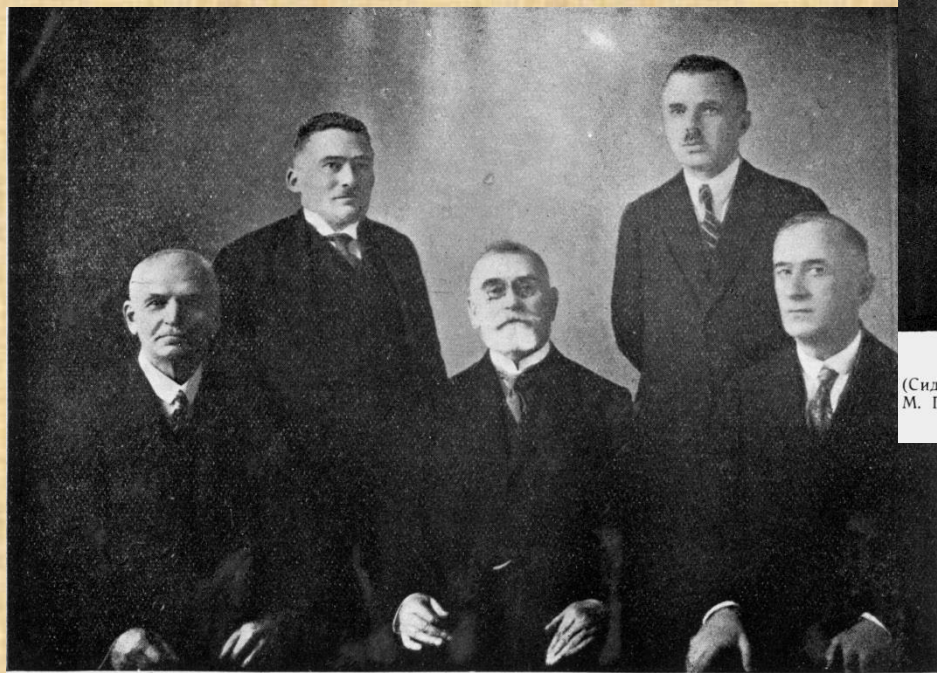
Жінки, які перебували в складі Харківської окружної колегії оборонців до 1931 р.

Аврусіна Софія Ісааківна, Блудова Марія Федорівна, **Вознесенська Ельза Мойсейвна**, Валеріанова Зінаїда Миколаївна, Дронь Раїса Олексіївна, Дубинська Фаня Шимівна, Друбецька Етя Аронівна, Іскрова Марія Абрамівна, Касторська Ольга Володимирівна, Кирзеяр Юлія Мойсейвна, Мотова Хася Перцівна, Мороз Євгенія Григорівна, Мазуренко Катерина Володимирівна, Некрасова Олена Єфимівна, Писаревська Броніслава Наумівна, **Палант Емілія Михайлівна**, Прусс Єлизавета Сергіївна, **Подгайц Берта Олексіївна**, Петрова Людмила Григорівна, Рубашкіна Стера Марківна, Епельфельд Анна Михайлівна, Елісон Поліна Борисівна.

Жінки, які звернулися із заявою про зарахування до ХОКО протягом 1924-1927 рр.

Палант Берта Абрамівна, Ковалевська Марія Стефанівна, Палевська Берта Мойсейвна, Старосельська Любов Михайлівна, Лексина Хана Яківна, Ходорковська Анна Григорівна, Таорт Анна Матвіївна, Агранович Гертруда Наумівна, Шостко Лариса Дмитрівна, Шапіро Есдорь Абрамівна, Кучук Анна Ісааківна, Смолянова Катерина Дмитрівна, Козарновська Євгенія Іудівна, Соколовська Юлія Саумівна, Барсукова Надія Левівна, Кошкіна Ніна Іванівна, Овечкіна Зінаїда Левівна, Шнейдер Фатім Соломонівна, Годзієвська Лідія Семенівна, Гаріна Тетяна Сергіївна, Арсон Гіндіна Йосипівна, Клемперт Зінаїда Мойсейвна, Янченко Івга Михайлівна, Давидсон Марія Йосипівна, Бурдяньська Рита Еммануїлівна, Слатіна Надія Олександрівна, Віктіна Любов Марківна, Морозова Сара Мойсейвна, Бродська Лія Абрамівна, Лойко Данііла Яківна, Йогліс-Урецька Клара Григорівна, Мотусова Еміль Борисівна, Ковалько Ганна Іванівна, **Вознесенська Ельза Мойсейвна**, **Палант Емілія Михайлівна**, **Подгайц Берта Олексіївна**, **Петрова Людмила Григорівна**, **Рубашкіна Стера Марківна**, **Елісон Поліна Борисівна**

Виділ Союзу Українських Адвокатів, 1934 р. та редколегія часопису «Життя і Право»



Редакційна Колегія: Др. Кость Левицький, Модест Каратницький,
Антін Рак, Др. Роман Перфецький, Др. Олександр Надрага,



ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ В 1934 РОЦІ.
(Сидять зліва: секретар д-р Л. Ганкевич, І. віцепрез. д-р М. Волошин, президент д-р К. Левицький, ІІ. віцепрез. д-р М. Глушкевич, д-р В. Старосольський. — стоять зліва: д-р Е. Щуровський, д-р О. Назарук, д-р В. Давидяк, касієр д-р К. Паньківський, д-р О. Марітчак, д-р О. Надрага, д-р А. Говикович.)

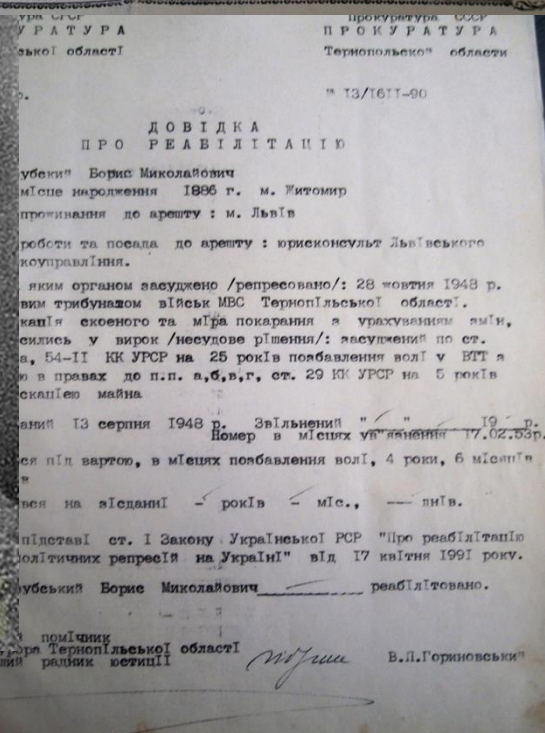
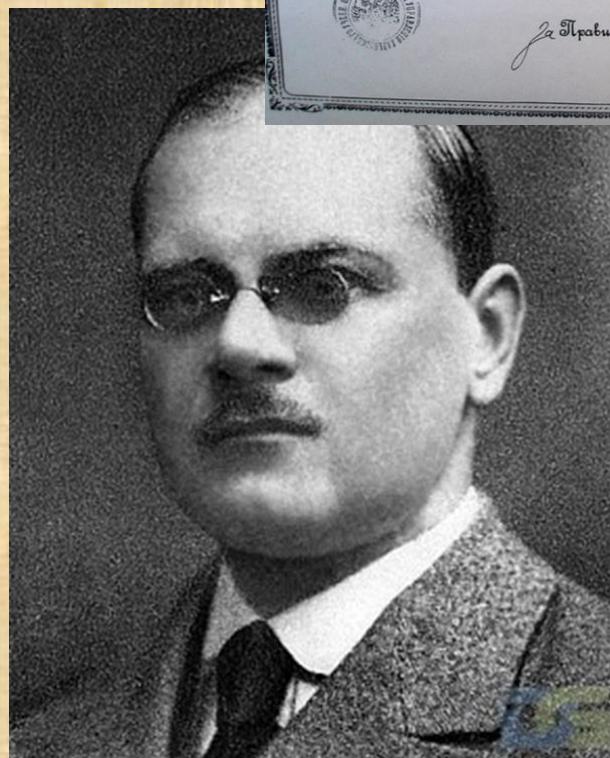
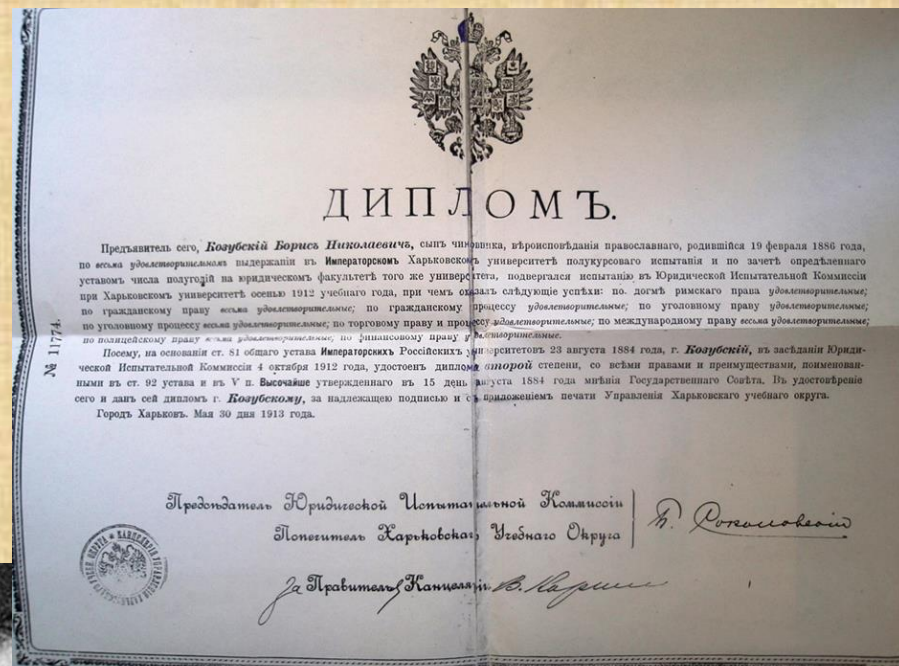
ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ В 1934 РОЦІ.
(Сидять зліва: секретар д-р Л. Ганкевич, І. віцепрез. д-р М. Волошин, президент д-р К. Левицький, ІІ. віцепрез. д-р М. Глушків, д-р В. Старосільський. — стоять зліва: д-р Е. Щуровський, д-р О. Назарук, д-р В. Давидяк, касієр д-р К. Паньківський, д-р О. Марітчак, д-р О. Надрага, д-р А. Гозикович.)

Реабілітовані історією

Адвокат, суддя Борис Козубський (1866-1953 pp.)

- Голова Кременецької повітової земської управи в часи УНР;
 - Представник від Волині до Центральної Ради;
 - Голова УНДО на Волині;
 - Голова товариства «Просвіта».
 - Депутат польського Сейму (1922);
- Засуджений разом із сином як «небезпечний українець», концтабір для політичних в'язнів Береза-Картузька (нині смт. Береза, Білорусь);
- 1941 р. – звільнений, адвокат, нотаріус, суддя у Кременці. Після 1944 р. у Львові коректор обласної газети, юристконсульт аптекоуправління. У 1948 р. за антирадянську пропаганду засуджений до 25 років мордовських таборів, у яких і загинув.

Реабілітований 31 липня 1991 р.



«Варшавський» політичний процес (1935-1936 рр.)

Один із найбільших судових процесів проти ОУН. 12 членів ОУН звинувачувалися у вбивстві міністра внутрішніх справ Польщі Перецького Б., адвокатам вдалося домогтися для засуджених заміни смертної кари на довічне ув'язнення

Фото з газети «Новий Час». – 1936. – 19 січня.



Адвокати, які захищали обвинувачених у нападі на пошту в м. Городок.

Зліва направо: Лев Ганкевич, Мар'ян Глушкевич, Степан Шухевич, Олександр Марітчак, Кость Паньківський і Володимир Старосольський.

У грудні 1932 р. в Окружному суді у Львові відбувся процес над членами ОУН, що брали участь у нападі на пошту в Городку (Львівська обл.) з метою здобуття коштів на підпільну діяльність.



Адвокати-жертви Сталінських репресій засуджені за співпрацю з німецьким консульством у м. Києві

Жертвами політичних репресій на підставі обвинувачення у здійсненні шпигунської діяльності на користь іноземної країни стали ті адвокати, хто в будь-який спосіб мав відношення до Німецького консульства: надавав правову допомогу, або коли-небудь відвідував консульство чи заходи, організовані консульством.



- **Бессарабов Іван Павлович**, протягом тривалого часу був одним із керівників Київської колегії оборонців. Розстріляно та поховано у Биківні. Реабілітовано у 90-х роках ХХ ст.
- **Печ Оскар Вільгельмович**, за національністю – німець, безпартійний, вища юридична освіта; до арешту – юрисконсульт Київського шкіряного заводу та Управління ринками. 11.11.1937 року розстріляно у Биківні. Реабілітовано у 1989 році.
- **Прокопенко Олександр Маркович**, 1884 року народження, білорус. Засуджений трійкою при Київському НКВС УСРР до розстрілу 29.09.1937 року;
- **Ратнер Семен Борисович**, один із відомих адвокатів Києва (єврейської національності). 24.10.1938 року, адвоката засуджено до розстрілу і конфіскації належного йому майна. Вирок приведено у виконання 04.02.1938 року.
- **Язловський Борис Олексійович**, 1894 року народження, безпартійний, юрисконсульт “Київоблметалпромспілки”. Заарештований 26.10.1937 року, засуджений 21.12.1937 року трійкою при НКВС до розстрілу, вирок приведено у виконання 26.12.1937 року.
- **Сорандо Леонід Анастасійович**, народ. 1896 року у Варшаві, за соціальним походженням – дворянин, син сенатора міністерства юстиції, до революції навчався, безпартійний, жив у Києві. Розстріляно 23.10.1937 року. Реабілітовано 10.01.1989 року.

**Адвокати на суді
над членами
«Спілки визволення
України», Харків, 1930 р.**

Кінофотофоноархів



**Адвокат
Степан
Витвицький**

**Президент
України у
екзилі**



- Голова «Академічної громади» у Львові
- Голова товариства «Січ» у Відні
- член Пресової кватири Українських Січових Стрільців
- член редакції газет «Діло» і «Свобода»
- секретар Української національної ради ЗУНР
- державний секретар закордонних справ ЗУНР
- Голова місії ЗУНР у Парижі і Лондоні
- заступник Голови Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО)
- Голова Української парламентської репрезентації в польському парламенті
- заступник голови УНРади в еміграції
- Президент УНР в екзилі

Методична робота Центру досліджень адвокатури і права з Історії адвокатури України:

- 1. Підготовлено **рекомендації Центру** досліджень адвокатури і права НААУ для проведення 1 вересня 2014 р. **першої лекції** у вищих навчальних закладах юридичного спрямування на тему: **«Україна - суверенна демократична держава»** для впровадження у навчальний процес вищими навчальними закладами юридичного спрямування;
- 2. Підготовлено мультимедійні презентації про діяльність відомих адвокатів: прем'єр-міністра Західно-Української Народної Республіки Костя Левицького; Президента України в екзилі Степана Витвицького, адвоката Бориса Козубського.
- **Проведено відкриті лекції у ВНЗ України:** для студентів-курсантів другого курсу напряму "кримінальна міліція" Львівського державного університету внутрішніх справ; для студентів Кременецького гуманітарного інституту ім. Тараса Шевченка; для курсантів Інституту кримінально-виконавчої служби Державної пенітенціарної служби України.
- 17.02.2015 р. підписано Меморандум про співпрацю з Інститутом кримінально-виконавчої служби Державної пенітенціарної служби України – розробка, за участі практикуючих адвокатів, окремого предмету по адвокатурі для студентів-пенітенціарників та впровадження його у навчальний процес.

Адвокат не промисловець, мета якого здобуття грошей, отже не homo economicus, а homo ethicus – який створює не матеріальні речі, а духовні цінності. Його праця – це officium pobile ставиться на одному рівні з працею митця-художника.

(Мар'ян Глушкевич (1878-1935) – український адвокат)

Дякую за увагу!

© Ірина Василик,

Керівник Центру досліджень
адвокатури і права НААУ, к.і.н., доцент
i.vasylyk@unba.org.ua